

NELAIMES GADĪJUMU IZMEKLĒŠANAS UN REĢISTRĀCIJAS KĀRTĪBA

IEVADS

Katru gadu Latvijā tiek reģistrēts vairāk nekā tūkstotis nelaimes gadījumu, kuros nodarbinātie gūst dažāda rakstura traumas vai iet bojā. Daudziem no cietušajiem nelaimes gadījumu sekas rada paliekošu darba nespēju un smagus veselības traucējumus, ļoti daudzi no šiem cilvēkiem vairs nespēj strādāt to pašu darbu, ko veikuši līdz nelaimes gadījumam.

Nelaimes gadījumu sekas izjūt ne tikai nodarbinātie, bet arī darba devēji – notikušie nelaimes gadījumi rada lielus izdevumus un apgrūtina uzņēmuma sekmīgu darbību. Galvenās izmaksas rada nelaimes gadījumu seku novēršana un darbības atjaunošana, pārejošas darbnespējas lapu apmaksas, bojāto iekārtu remonts un jaunu materiālu iegāde, nodarbināto aizvietošana vai jaunu nodarbināto apmācība, kā arī virkne citu izdevumu. Nelaimes gadījumi rada lielas izmaksas arī sabiedrībai kopumā – cilvēku zaudēto darba gadu un veselības izmaksu dēļ. Tiek lēsts, ka vidēji katrs nelaimes gadījums valstij izmaksā vismaz 4 reizes vairāk nekā darba devējam.

Analizējot reģistrēto nelaimes gadījumu cēloņus, diemžēl redzams, ka bieži vien nelaimes gadījumu novēršana nebūtu prasījusi lielus ieguldījumus, – ļoti daudzi nelaimes gadījumi notiek ne tikai bīstamu un nepiemērotu darba apstākļu dēļ, bet arī elementāru prasību neievērošanas vai neuzmanības dēļ.

Nelaimes gadījumu reģistrācija un izmeklēšana ir ļoti svarīga gan darba devējiem, gan nodarbinātajiem, gan valstij kopumā. Tā dod iespēju:

- 1) nodarbinātajiem – pilnvērtīgi izārstēt nelaimes gadījumu sekas vai, ja veselības traucējumi ir paliekoši, sniegt sociālās garantijas turpmākās dzīves laikā;
- 2) letālos gadījumos (tādos, kur iestājusies cietušā nāve) – sociālās garantijas palikušajiem apgādājamiem;
- 3) darba devējiem – izvērtēt notikušā cēloņus un noskaidrot atbildīgās personas, kā arī darīt visu iespējamo, lai nepieļautu šādu gadījumu atkātošanos;
- 4) valsts līmenī – izanalizēt biežākos nelaimes gadījumu cēloņus un bīstamākās nozares, attiecīgi pilnveidojot darba aizsardzības prasības vai sniedzot papildu atbalstu, tādējādi samazinot izdevumus, kurus rada notikušie nelaimes gadījumi. Tāpat valsts līmenī ir svarīgi, lai nodarbinātie iespēju robežās atgūtu veselību un turpinātu strādāt, nevis saņemtu invaliditātes palastus.

Šī informatīvā materiāla mērķis ir informēt darba aizsardzības speciālistus, darba devējus un nodarbinātos par kārtību, izmeklējot nelaimes gadījumus darbā, kā arī atgādināt to, kāpēc ir svarīgi reģistrēt un izmeklēt visus darba vietās notikušos nelaimes gadījumus.

SITUĀCIJA LATVIJĀ

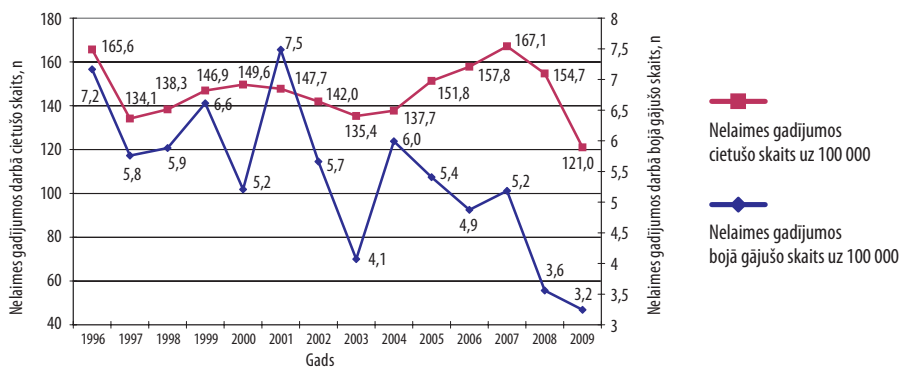
Latvijā notikušo un reģistrēto nelaimes gadījumu skaits ir vērtējams kā ļoti zems. Pēdējo gadu laikā kopējais reģistrēto nelaimes gadījumu un letālo nelaimes gadījumu skaits uz 100 000 nodarbinātajiem ir samazinājies, tomēr pieejamie statistikas dati par Latviju un citām Eiropas Savienības (ES) valstīm norāda uz to, ka Latvijā tiek reģistrēts pat 15–20 reizes mazāk nelaimes gadījumu nekā citās ES valstīs. Savukārt, vērtējot situāciju attiecībā uz

letālajiem nelaimes gadījumiem, redzams, ka, par spīti pozitīvajām tendencēm, šo gadījumu skaits uz 100 000 nodarbināto joprojām ir pārāk augsts (sk. 1. attēlu un 1. tabulu).

Šādiem datiem ir vairāki izskaidrojumi, no kuriem ticamākie varētu būt saistīti ar:

- 1) bailēm no tā, ka nelaimes gadījumu reģistrācijas dēļ uzņēmumu apmeklēs Valsts darba inspekcija un uzlikts uzņēmumam soda nauda;
- 2) darba devēju nevēlēšanos veikt sarežģīto nelaimes gadījumu reģistrācijas dokumentu noformēšanu un nelaimes gadījumu izmeklēšanu;
- 3) nodarbināto bailēm no atlaišanas un darba devējam sagādātajām nepatīkšanām, ja tiktu ziņots par nelaimes gadījumiem darbā;
- 4) darba devēju neinformētību par to, ka nelaimes gadījumā darba devējam nedraud finansiālas sekas u. tml.

Tomēr tas, ka reģistrētais letālo nelaimes gadījumu skaits ir starp augstākajiem ES valstīs, liecina par to, ka arī kopējais nelaimes gadījumu skaits varētu būt augstāks nekā citās ES valstīs. Analizējot kopējo ES 15 valstu nelaimes gadījumu līmeni, redzam, ka 2007. gadā t. s. ES15 rādītājs (apkopots vidējais t. s. "vecu dalībvalstu" rādītājs) bija 2860 reģistrēti nelaimes gadījumi uz 100 000 nodarbināto, turpretī Latvijā – 167 gadījumi, t. i. – vairāk nekā 17 reizi augstāks; savukārt salīdzinājumā, piemēram, ar Spāniju, Latvijā reģistrēts 28 reizes mazāk nelaimes gadījumu, bet salīdzinājumā ar Skandināvijas valstīm, kur darba aizsardzības līmenis vienmēr bijis labāka ES, Latvijā reģistrēts gandrīz 6 reizes mazāk nelaimes gadījumu nekā Zviedrijā, letālie nelaimes gadījumi Latvijā reģistrēti 3,7 reizes vairāk. Arī uz mūsu tuvākās kaimiņvalsts – Igaunijas – fona ir redzams, ka Latvijā ir zemāks reģistrēto nelaimes gadījumu skaits (sk. 1. tabulu).

1. attēls. Latvijā reģistrētais kopējais nelaimes gadījumu skaits un nelaimes gadījumos bojā gājušo skaits uz 100 000 nodarbinātajiem no 1996. līdz 2009. gadam.

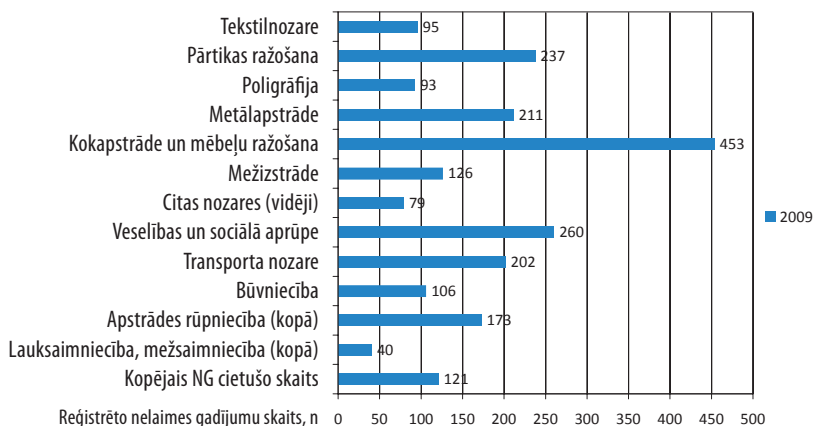
Analizējot citus pieejamos datus, var konstatēt, ka 2007. gadā ES valstīs vidēji 3,2% (EUROSTAT, *Statistics in focus 63/2009*) nodarbināto cieta nelaimes gadījumos, bet Latvijā 2009. gadā varētu būt noticis apmēram 31 000 nelaimes gadījumu darbā (saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 2009. gada 31. decembrī Latvijā bija 968 700 nodarbināto, tātad cietuši varētu būt ap 3,2% nodarbināto).

1. tabula. LATVIJĀ UN ATSEVIŠĶĀS ES VALSTĪS REĢISTRĒTO NELAIMES GADĪJUMU KOPĒJAIS SKAITS UN LETĀLO NELAIMES GADĪJUMU SKAITS UZ 100 000 NODARBINĀTAJIEM 2007. GADĀ (Dati: Valsts darba inspekcija, EUROSTAT)

Valsts	Latvija	Igaunija	ES15	Somija	Zviedrija	Vācija	Spānija
Kopējais reģistrēto nelaimes gadījumu skaits uz 100 000 nodarbināto	167	568	2860	2758	997	3125	4691
Letālo nelaimes gadījumu skaits uz 100 000 nodarbināto	5,2	3,2	2,1	1,3	1,4	1,8	2,3

KURĀS NOZARĒS TIEK REĢISTRĒTS VISVAIRĀK NELAIMES GADĪJUMU?

Nelaimes gadījumi darbā var notikt jebkurā nozarē, bet atsevišķās nozarēs, kurām raksturīga augstāka bīstamība, iespēja notikt nelaimes gadījumiem ir ievērojami lielāka nekā citās. Diemžēl Latvijā, visticamāk tādēļ, ka netiek reģistrēti visi darba vietās notikušie nelaimes gadījumi, reģistrēto nelaimes gadījumu skaits pa nozarēm tikai daļēji raksturo situāciju. Piemēram, tādā bīstamā nozarē kā būvniecība, kurā ir vispārzināms augsts nelaimes gadījumu risks, tiek reģistrēts mazāks nelaimes gadījumu skaits nekā valstī vidēji (2009. gadā būvniecības nozarē reģistrēti 106 nelaimes gadījumi, bet valstī kopumā – 121) (sk. 2. attēlu). Arī mežizstrādē, kur, tāpat kā būvniecībā, raksturīga augsta bīstamība, 2009. gadā reģistrēti 126 nelaimes gadījumi, kas ir tikai nedaudz vairāk nekā valstī vidēji. Savukārt veselības un sociālās aprūpes nozarē 2009. gadā tika reģistrēts 2,5 reizes vairāk nelaimes gadījumu nekā būvniecībā (260 pret 106 gadījumiem). Vērtējot pēc pieejamās informācijas, nozares, kurās Latvijā reģistrē visvairāk nelaimes gadījumu, ir kokapstrāde un mēbeļu ražošana, veselības un sociālās aprūpes nozare un pārtikas ražošana (sk. 2. attēlu).

2. attēls. Latvijā reģistrēto nelaimes gadījumu (NG) skaits dažādās nozarēs uz 100 000 nodarbinātajiem 2009. gadā.

KĀDI IR BIEŽĀKIE NELAIMES GADĪJUMU CĒĻONI LATVIJĀ?

Biežākais reģistrēto nelaimes gadījumu cēlonis Latvijā diemžēl ir nedroša nodarbināto rīcība jeb, citiem vārdiem sakot, nodarbināto neuzmanība (2009. gadā 70% reģistrēto nelaimes gadījumu notika tieši šī iemesla dēļ). Otrs biežākais reģistrēto nelaimes gadījumu iemesls ir neapmierinoša darba organizācija (2009. gadā – 9,2%), bet trešo vietu ieņem neapmierinoši darba apstākļi (2009. gadā – 6,4%). Tas norāda, ka vairums reģistrēto nelaimes gadījumu notiek nevis tehnisku nepilnību, bet tieši nodarbināto neuzmanības vai nepietiekami drošas darba organizācijas dēļ. (Jāatzīmē gan, ka zemā reģistrēto nelaimes gadījumu skaita dēļ istā situācija attiecībā uz nelaimes gadījumu cēloņiem varētu būt atšķirīga.)

KĀDI IR SVARĪGĀKIE NELAIMES GADĪJUMU IEMESLI?

Nelaimes gadījumiem darbā gandrīz nekad nav tikai viens cēlonis – parasti tie notiek dažādu notikumu sakritības dēļ.

Nelaimes gadījumu cēloņus var iedalīt divās pamata grupās – tiešajos un netiešajos nelaimes gadījumu cēloņos.

1. Tiešie nelaimes gadījumu cēloņi.

A. Bīstami, neatbilstoši darba apstākļi:

- darba aprīkojuma defekti, neatbilstība veicamajam uzdevumam;
- drošības ierīču neesamība vai bojājumi;
- nepiemērots darba apģērbs vai individuālās aizsardzības līdzekļi;
- neatbilstošs darba telpu iekārtojums un aprīkojums;
- netīrība darba telpās un darba vietās (nesavākti izejmateriālu atgriezumi, uz grīdas izlieti šķidrumi u. tml.).

B. Bīstama darbinieku rīcība:

- darbu veikšana ar nepiemērotiem vai bojātiem instrumentiem vai darba aprīkojumu;
- individuālās aizsardzības līdzekļu nelietošana vai neatbilstoša lietošana;
- riskanta rīcība – pārvietošanās pa neatļautām vietām, skriešana, neturēšanās pie margām u. tml.;
- nepareizu vai riskantu darba paņēmieni lietošana u. tml.

2. Netiešie (veicinošie) nelaimes gadījumu cēloņi.

A. Cēloņi, kas saistīti ar darba aizsardzības prasību izpildes nepietiekamu uzraudzību, piemēram:

- nepietiekama apmācība (t. sk. instruēšana) par drošiem darba paņēmieniem, kā arī nepietiekami izstrādātas vai neatbilstošas darba aizsardzības instrukcijas;
- nepietiekama informētība par esošajiem darba vides riska faktoriem un bīstamību;
- darba aizsardzības instrukciju neievērošana u. c.

B. Cēloņi, kas saistīti ar nodarbināto attieksmi pret darba aizsardzības prasību ievērošanu:

- nepietiekamas uzmanības veltīšana veicamajam darbam;
- nepietiekama koordinācija un komunikācija starp kolēģiem par dažādiem drošības pasākumiem u. c.

C. Cēloņi, kas saistīti ar nodarbināto veselības stāvokli:

- pārāk liels nogurums, kas traucē koncentrēties darbam;
- veicamajam darbam neatbilstošs veselības stāvoklis (piemēram, pasliktināta redze, muguras traumas, emocionāla nestabilitāte u. c.);
- veicamajam darbam neatbilstošas fiziskās spējas (spēka trūkums, kustību traucējumi vai ierobežojumi u. c.).

Šī materiāla mērķis nav detalizēti analizēt nelaimes gadījumu reģistrācijas problēmas Latvijā, tomēr ir skaidri redzams, ka Latvijā netiek reģistrēts vairums nelaimes gadījumu darba vietās. Lai uzlabotu šo situāciju, 2009. gada 25. augustā Ministru kabinets apstiprināja noteikumus nr. 950 "Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība" (turpmāk – noteikumi). Jaunie noteikumi ievērojami maina nelaimes gadījumu reģistrācijas kārtību un ievērojami samazina šo gadījumu reģistrācijai nepieciešamo dokumentu skaitu un apjomu, līdz ar to atvieglojot nelaimes gadījumu darbā reģistrācijas kārtību. Noteikumi ir izstrādāti, ņemot vērā jauno ES metodoloģiju ESAW (*European Statistics on Accidents at Work*), kuru izstrādā ES Statistikas birojs (t. s. EUROSTAT).

Šī materiāla uzdevums ir iepazīstināt ar jauno nelaimes gadījumu izmeklēšanas un uzskaites kārtību.

3. attēls. Drošai kāpšanai nepiemērotas kāpnes un nenozogotas atvērumu malas – nelaimes gadījumi var notikt, kāpjot augšā vai lejā, jo kāpnes nav pietiekama garuma.

4. attēls. Nenosegta remonta bedre autoservisā – nelaimes gadījumi var notikt, netišām iekrītot bedrē vai kāpjot tai pāri.

5. attēls. Prasībām neatbilstošas sastatnes – nelaimes gadījumi var notikt, krītot no sastatnēm vai tām sabrūkot.

6. attēls. Ķīmisko vielu glabāšana neatbilstošos un nemarkētos traukos – nelaimes gadījumi var notikt, netišām tās iedzerot vai nepareizi lietojot.

KAS IR NELAIMES GADĪJUMI DARBĀ?

MK noteikumos nr. 950 "Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība" (pieņemti 25.08.2009., spēkā no 01.01.2010.) teikts:

"Nelaimes gadījums šo noteikumu izpratnē ir darba vietā vienas darba dienas vai maiņas laikā noticis ārkārtējs notikums, pēc kura personai radušies veselības traucējumi vai pastāv veselības traucējumu iestāšanās varbūtība (inficēšanās risks), vai iestājusies iesaistītās personas nāve."

Saskaņā ar šo definīciju, nelaimes gadījums darba vietā nebūs tikai, piemēram, lauza kāja, bet arī, piemēram, saindēšanās vai akūta alerģiska reakcija, tāpat arī t. s. "akūtās arodslimības" vai, saskaņā ar arodslimību definīciju, *".. atsevišķām darbinieku kategorijām raksturīgas slimības, kuru cēlonis ir darba vides fizikālie, ķīmiskie, higiēniskie, bioloģiskie vai psiholoģiskie faktori"*.

UZ KURIEM NELAIMES GADĪJUMIEM ATTIECAS NOTEIKUMI PAR NELAIMES GADĪJUMU IZMEKLĒŠANU DARBĀ?

Saskaņā ar noteikumos minēto, izmeklēšana un uzskaitē attiecas uz tiem nelaimes gadījumiem darbā, kas notikuši ar:

- 1) nodarbināto vai jebkuru citu personu, kura faktiskos apstākļos uzskatāma par nodarbināto,
  - ✓ t. sk. ar personām ražošanas vai mācību prakses laikā;
  - ✓ ar personām, kuras tiek nodarbinātas saskaņā ar tiesas lēmumu vai prokurora priekšrakstu par sodu;
- 2) citiem darba ņēmējiem, kuri atbilstoši Darba aizsardzības likumam nav nodarbinātie, bet kuri saskaņā ar valsts sociālās apdrošināšanas jomas normatīvajiem aktiem ir pakļauti apdrošināšanai pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām (piemēram, pašvaldības deputātiem, komercsabiedrību padomes, valdes locekļiem u. c.).

Saskaņā ar noteikumu prasībām, šie noteikumi nav piemērojami tiem nelaimes gadījumiem darbā, kuri notikuši ar Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm un ar Aizsardzības ministrijas padotībā esošo struktūrvienību militārpersonām. Šiem nelaimes gadījumiem ir izstrādāta atsevišķa reģistrācijas kārtība.

KĀDI NELAIMES GADĪJUMI DARBĀ IR JĀIZMEKLĒ UN JĀUZSKAITA?

Saskaņā ar noteikumu prasībām, jāizmeklē jebkurš nelaimes gadījums, kurā:

- cietušajam iestājies darbspēju zaudējums uz laiku, kas ir ilgāks par vienu diennakti;
- iestājusies cietušā nāve darba vietā vai cietušais miris darba vides faktoru iedarbības dēļ;
- cietušo sakodis, iespējams, inficēts dzīvnieks vai insekts (piemēram, ērce), cietušais saskāries ar asinīm vai citiem šķidrumiem, vai priekšmetiem, kas ir inficēti vai, iespējams, inficēti, un pēc šīs saskāres vai koduma ir konstatēts inficēšanās risks, arī ja nav iestājusies tūlītēja darbspēja.

KUR UN KAD NOTIKUŠI NELAIMES GADĪJUMI IR JĀREĢISTRĒ?

Saskaņā ar noteikumu prasībām, jāizmeklē un jāreģistrē iepriekš minētie nelaimes gadījumi, kas notikuši:

- uzņēmuma teritorijā (darba vietā) darba laikā, ieskaitot darba laika pārtraukumus;
- pildot darba vai dienesta pienākumus ārpus uzņēmuma teritorijas vai ārpus noteiktā darba laika, t. sk., atrodoties komandējumā vai darba braucienā;
- pārvietojoties starp objektiem:
  - ✓ ja šī darbība saistīta ar darba vai dienesta pienākumiem;
  - ✓ ar darba devēja rakstisku rīkojumu vai darba devēja uzdevumā darba vajadzībām izmantojot personisko transportlīdzekli;
- atrodoties darba devēja valdījumā esošā transportlīdzeklī tiešā ceļā uz darbu vai no darba vai atrodoties darba devēja valdījumā esošā transportlīdzeklī maiņu starplaikā;
- veicot jebkuru darbību darba devēja interesēs, kas nodrošina darba procesa netraucētu norisi vai vērsta uz darba devēja zaudējumu novēršanu vai cilvēka veselības un dzīvības glābšanu (arī ja nav bijis darba devēja rīkojums);
- ja, cietušajam pildot darba pienākumus,
  - ✓ vienreizēja (ne vairāk kā vienas darba maiņas laikā) darba vides riska faktoru iedarbība uz organismu izraisījusi akūtu slimību vai hroniskas slimības saasināšanos;
  - ✓ cietušā veselības traucējumus izraisījuši dzīvnieki vai kukaiņi;
  - ✓ veselības traucējumi radušies dabas katastrofas rezultātā;
- pie cita darba devēja viņa pilnvarotas personas vadībā vai veicot darba vai dienesta pienākumus darba devēja uzdevumā pie cita darba devēja (cita darba devēja teritorijā);
- ja nav noslēgts darba līgums, bet Valsts darba inspekcija (VDI) konstatē, ka cietušais veicis darbu pie darba devēja.

Atšķirībā no iepriekšējo noteikumu prasībām par nelaimes gadījumu izmeklēšanu darbā (līdz 31.12.2009. spēkā bija MK noteikumi nr. 585 “Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība” (pieņemti 09.08.2005.)), **MK noteikumi nr. 950 “Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība”** (pieņemti 25.08.2009., spēkā no 01.01.2010.) (turpmāk – noteikumi) paredz atvieglotu nelaimes gadījumu izmeklēšanas un reģistrācijas kārtību atsevišķām nelaimes gadījumu kategorijām. Būtiski ir mainījusies arī forma un saturs aktam par nelaimes gadījumu darbā.

Informatīvajā materiālā ir aprakstīti svarīgākie darbības etapi, reģistrējot un izmeklējot nelaimes gadījumus darbā, kā arī sīkāk apskatīta katra no dažādām nelaimes gadījumu kategorijām, sniedzot viegli pārskatāmu informāciju par to, kā rīkoties konkrētā situācijā, piemēram, ja notiek ceļu satiksmes negadījums vai nelaimes gadījums ar cietušā darbnespēju līdz 3 dienām.

NELAIMES GADĪJUMU DARBĀ IZMEKLĒŠANAS UN REĢISTRĀCIJAS VISPĀRĒJIE PRINCIPI UN SVARĪGĀKIE ETAPI

KĀ JĀRĪKOJAS, JA NOTIEK NELAIMES GADĪJUMS DARBĀ?

Ja noticis nelaimes gadījums, cietušajam vai lieciniekiem par to **nekavējoties jāziņo** darba devējam, tiešajam darba vadītājam vai darba aizsardzības speciālistam.

Darba devējam, tiešajam darba vadītājam, darba aizsardzības speciālistam vai lieciniekiem nekavējoties jānodrošina cietušajam:

- 1) **pirmā palīdzība** un
- 2) **medicīniskā palīdzība** (nogādājot cietušo ārstniecības iestādē vai izsaucot neatliekamo medicīnisko palīdzību).

Svarīgi ir līdz nelaimes gadījuma izmeklēšanas sākumam saglabāt neskartu notikuma vietu (ja tas neapdraud cilvēku dzīvību, veselību un vidi, neizraisa avāriju vai ugunsgrēku un netraucē darba procesu (ja noticis smags vai letāls nelaimes gadījums, notikuma vieta jāsaglabā neskarta arī tad, ja tas traucē darba procesu). Gadījumos, kad tas nav iespējams, situāciju nelaimes gadījuma vietā fiksē dokumentāli, raksturojot nelaimes gadījuma vietu (piemēram, ar notikuma vietas shematisku attēlojumu, fotogrāfijām, detalizētu aprakstu).

Gadījumos, kad ir aizdomas par to, ka cietušais lietojis alkoholu vai citas psihotropas vielas un tas varētu būt nelaimes gadījuma iemesls, cietušo uzreiz pēc pirmās palīdzības sniegšanas nosūta uz medicīnisko pārbaudi alkohola, narkotisko, toksisko vai psihotropo vielu ietekmes noteikšanai.

KĀDA IR TĀLĀKĀ RĪCĪBA PĒC DARBĀ NOTIKUŠA NELAIMES GADĪJUMA?

Pēc nelaimes gadījuma darba vietā (vai pēc informācijas par nelaimes gadījumu saņemšanas) darba devējam no attiecīgās ārstniecības iestādes jāpieprasa “Izziņa par cietušā veselības traucējumu smaguma pakāpi”. Pieprasījumu var rakstīt brīvā formā, norādot visu nepieciešamo informāciju par cietušo, kā arī adresi un kontaktinformāciju izziņas saņemšanai.

Ārstniecības iestādes pienākums ir trīs dienu laikā pēc šī pieprasījuma saņemšanas bez maksas izsniegt izziņu par veselības traucējumu smaguma pakāpi (saskaņā ar noteikumu 19. punktu), norādot arī informāciju par nelaimes gadījumā cietušo ķermeņa daļu un nelaimes gadījumā gūto veselības traucējumu veidu (saskaņā ar noteikumu 2. pielikumā norādīto formu).

KAS IZMEKLĒ NELAIMES GADĪJUMU DARBĀ?

Nelaimes gadījumus darbā, atkarībā no notikušā nelaimes gadījuma veida, var izmeklēt:

- **Darba devēja (DD) izveidota komisija**, ko veido ne mazāk kā divas personas, piemēram:
  - ✓ darba devēja norikota persona;
  - ✓ darba aizsardzības speciālists;
  - ✓ nodarbināto uzticības persona vai darbinieku pārstāvis;
  - ✓ citi speciālisti.

- **Valsts darba inspekcijas (VDI) izveidota komisija**, kuras sastāvā iekļauj:
  - ✓ otru inspekcijas amatpersonu;
  - ✓ darba devēju vai darba devēja norīkotu personu;
  - ✓ nodarbināto uzticības personu vai darbinieku pārstāvi;
  - ✓ citus speciālistus, ja nepieciešams.
- **Darba aizsardzības speciālists (DAS)** vai darba devēja norīkota persona.

Gan darba devēja vai VDI izveidotā izmeklēšanas komisija, gan darba aizsardzības speciālists vai cita darba devēja norīkota persona, kura izmeklē nelaimes gadījumu, saistībā ar nelaimes gadījumu ir tiesīga pieprasīt un saņemt no darba devēja nepieciešamos uzziņas materiālus (piemēram, līgumu kopijas u. c.), kā arī pieprasīt rakstiskus un mutiskus paskaidrojumus no darba devēja, nodarbinātajiem, lieciniekiem un cietušā.

Tas, vai nelaimes gadījumu izmeklē darba devēja izveidota komisija, darba aizsardzības speciālists vai VDI komisija, ir atkarīgs no konkrētā nelaimes gadījuma veida. Pārskats par to, kam jāizmeklē katra veida nelaimes gadījumi, ir sniegts 2. tabulā.

2. tabula. NELAIMES GADĪJUMU (NG) IZMEKLĒŠANA ATKARĪBĀ NO NELAIMES GADĪJUMA VEIDA

Nelaimes gadījuma veids	DAS*	DD komisija	VDI komisija
NG ar inficēšanās risku, bez tūlītējas darbnespējas			
NG ar darbspēju zaudējumu no 1 līdz 3 dienām			
Ceļu satiksmes negadījums (ar viegliem vai smagiem veselības traucējumiem)			
Ceļu satiksmes negadījums (ar cietušā nāvi)			
NG ar profesionālu sportistu (ar viegliem veselības traucējumiem)			
NG ar profesionālu sportistu (ar smagiem veselības traucējumiem)			
NG ar profesionālu sportistu (ar cietušā nāvi)			
NG ar darbspēju zaudējumu vairāk par 3 dienām un viegliem veselības traucējumiem			
NG ar darbspēju zaudējumu vairāk par 3 dienām un smagiem veselības traucējumiem			
NG ar cietušā nāvi			
Ārzemēs noticis NG, par kuru attiecīgā ārvalsts atbildīgā institūcija nav sastādījusi atbilstošu dokumentu, kurš apliecina, ka cietušais cietis NG darbā (viegli veselības traucējumi, darbnespēja 1–3 diennaktis)			
Ārzemēs noticis NG, par kuru attiecīgā ārvalsts atbildīgā institūcija nav sastādījusi atbilstošu dokumentu, kurš apliecina, ka cietušais cietis NG darbā (smagi veselības traucējumi, cietušā nāve)			
NG ar cietušo, ar kuru nav noslēgts darba līgums, konstatējot, ka cietušais veicis darbu pie attiecīgā darba devēja			

* Šajos gadījumos nelaimes gadījumu var izmeklēt arī darba devēja izveidota komisija

KĀDA VEIDA DOKUMENTS JĀSASTĀDA PAR NELAIMES GADĪJUMU DARBĀ?

Veicot izmeklēšanu par nelaimes gadījumu darbā, pēc izmeklēšanas beigām, neatkarīgi no tā, kas veic izmeklēšanu, ir jāsastāda noteiktas formas “Akts par nelaimes gadījumu darbā” (saskaņā ar noteikumu 1. pielikumā noteikto formu) (turpmāk – akts). Akts jāsastāda 2 vai 4 eksemplāros, atkarībā no nelaimes gadījuma veida, izņemot gadījumus, kad nelaimes gadījums noticis pie cita darba devēja vai ir aizdomas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu (tad papildus nepieciešams viens akta eksemplārs). Ja aktu gatavo elektroniski, to sagatavo kā vienu elektroniskā dokumenta oriģinālu (atbilstoši normatīvo aktu prasībām par elektronisko dokumentu noformēšanu).

Akta pirmajam eksemplāram ir jāpievieno visi izmeklēšanas gaitā iegūtie materiāli:

- rīkojums par komisijas izveidošanu vai cits dokuments, kas ir pamatojums nelaimes gadījuma izmeklēšanai un konkrētu personu iesaistīšanai nelaimes gadījuma izmeklēšanā;
- izziņa par veselības traucējumu smaguma pakāpi (no ārstniecības iestādes);
- cietušā, nodarbināto un liecinieku paskaidrojumi;
- dokuments par notikuma apstākļiem (piemēram, notikuma vietas shematisks attēls, fotogrāfijas, detalizēts aprakstu u. c.);
- citi dokumenti, kas raksturo nelaimes gadījumu.

AKTA NOFORMĒŠANA PAR NELAIMES GADĪJUMU DARBĀ

Akta aizpildīšana par nelaimes gadījumu darbā var nedaudz atšķirties atkarībā no nelaimes gadījuma veida. Lielākā vērība jāpievērš akta 6. un 7. punktam.

Akta 6. punktā jāapraksta nelaimes gadījuma apstākļi, izklāstot, kā noticis nelaimes gadījums, raksturojot darba vietu un lietoto aprīkojumu vai iekārtas, kā arī jānorāda nelaimes gadījuma cēloņus un traumējošo faktoru atbilstoši noteikumu 5. pielikumam (ar vārdiem).

Ja nepieciešams, akta 7. punktā norāda būtisku papildinformāciju, piemēram, par uzņēmuma darba aizsardzības sistēmas organizēšanu vai par izmeklēšanā atklātiem darba aizsardzības prasību pārkāpumiem.

SVARĪGI!

Atšķirībā no iepriekšējo noteikumu prasībām, aktā jānorāda, vai nelaimes gadījums IR vai NAV darba vides faktoru iedarbības rezultāts.

Nelaimes gadījums nav darba vides faktoru iedarbības rezultāts, ja izmeklēšanā noskaidrots, ka:

- nelaimes gadījums, pēc kura ir iestājies darbspēju zaudējums vai nāve, ir tiešā cēloņsakarībā ar to, ka cietušais lietojis alkoholiskās, narkotiskās, toksiskās, psihotropās vai citas kaitīgās vielas vai to produktus un nelaimes gadījumu nav izraisījusi minēto vielu izmantošana darbā vai attiecīgo vielu neatbilstoša glabāšana vai pārvietošana;
- izdarīta pašnāvība vai tās mēģinājums, un to apstiprina tiesībaizsardzības institūcijas;

- nelaimes gadījums noticis, cietušajam izdarot noziedzīgu nodarījumu, un par to ir uzsākts kriminālprocess, izņemot gadījumu, ja pret cietušo uzsākts kriminālprocess par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu, vadot transportlīdzekli;
- nelaimes gadījums noticis pirms vai pēc darba laika, noteiktajā tehnoloģiskā procesa pārtraukumā, pusdienas pārtraukumā vai citā pārtraukumā un nav konstatēta darba vides riska faktoru iedarbība, izņemot gadījumus, ja cietušais saskaņā ar darba vai dienesta pienākumiem glābis citu personu vai īpašumu un novērsis draudošās briesmas;
- nelaimes gadījums noticis strīda laikā, un tā cēlonis nav saistīts ar darba vai dienesta pienākumu pildīšanu.

Ja komisijai, izmeklējot nelaimes gadījumu darbā, rodas domstarpības par notikušā cēloņiem un kāds no komisijas locekļiem nepiekrīt akta saturam, tajā izdara attiecīgu atzīmi un aktam pievieno rakstisku viedokli.

CIK ILGĀ LAIKĀ JĀVEIC NELAIMES GADĪJUMA IZMEKLĒŠANA?

Nelaimes gadījums darbā jāizmeklē un akts jā sastāda 15 darbdienu laikā pēc nelaimes gadījuma.

Ja cietušais darba devējam laikus nepaziņo par notikušo nelaimes gadījumu un darba devējs par to uzzina ļoti novēloti, nelaimes gadījuma izmeklēšanu iespējams uzsākt tikai pēc informācijas saņemšanas par nelaimes gadījumu. Šādās situācijās 15 darbdienu termiņš skaitāms no tās dienas, kad darba devējs uzzinājis par nelaimes gadījumu (piemēram, kad darba devējs saņēmis darbnespējas lapu ar norādi, ka darbnespējas cēlonis ir nelaimes gadījums darbā). Izmeklēšanas laiks būs garāks arī tiem nelaimes gadījumiem darbā, kuru rezultātā iestājušies smagi veselības traucējumi vai cietušā nāve (30 dienas vai atsevišķos gadījumos – vēl ilgāk).

AKTA PAR NELAIMES GADĪJUMA IZMEKLĒŠANU REĢISTRĀCIJAS KĀRTĪBA

Pēc nelaimes gadījuma izmeklēšanas pabeigšanas darba devējs visus akta eksemplārus (izņemot tos gadījumus, kad akts jāreģistrē tikai pie darba devēja, t. i., ja noticis nelaimes gadījumus ar inficēšanās risku, bez tūlītējas darbnespējas iestāšanās, vai nelaimes gadījums ar darbspēju zudumu līdz 3 dienām) ar pievienotajiem materiāliem 7 darbdienu laikā iesniedz vai nosūta (iespējams arī elektroniski, ja dokumenti sagatavoti atbilstoši prasībām par elektronisko dokumentu noformēšanu) Valsts darba inspekcijai.

Pēc akta saņemšanas VDI amatpersona pārlicinās, vai nelaimes gadījums izmeklēts atbilstoši prasībām un vai tam pievienoti visi nepieciešamie dokumenti. Konstatējot neatbilstības, VDI ir tiesīga neregistrēt nelaimes gadījumu un, 3 darbdienu laikā nosūtot aktu atpakaļ darba devējam ar norādi, ka akts nav reģistrēts, pieprasīt:

- precizēt attiecīgos dokumentus, kuros atklātas neprecizitātes;
- pievienot papildu dokumentus, kas raksturo nelaimes gadījumu;
- atkārtoti izmeklēt nelaimes gadījumu.

Darba devēja pienākums ir 10 darbdienu laikā novērst atklātās nepilnības un atkārtoti iesniegt vai nosūtīt aktu reģistrācijai. Ja arī pēc papildinājumu izdarīšanas tiek konstatēts, ka nepilnības nav novērstas, VDI ir tiesīga aktu neregistrēt un norīkot VDI amatpersonu atkārtotai nelaimes gadījuma izmeklēšanai.

Pēc akta reģistrācijas VDI:

- vienu akta eksemplāru glabā inspekcijā;
- ja aktā norādīts, ka nelaimes gadījums ir darba vides faktoru iedarbības rezultāts, vienu akta eksemplāru papīra vai elektroniska dokumenta formā nosūta Valsts sociālās apdrošināšanas agentūrai;
- pirmo akta eksemplāru ar pievienotajiem materiāliem un pārējos eksemplārus izsniedz vai vienas darbdienu laikā nosūta darba devējam.

PAPILDU PRASĪBAS TĀDU NELAIMES GADĪJUMU IZMEKLĒŠANAI, KAD TIEK KONSTATĒTI SMAGI VESELĪBAS TRAUCĒJUMI VAI IESTĀJUSIES CIETUŠĀ NĀVE

Nelaimes gadījumā, kad cietušajam konstatē smagus vai, iespējams, smagus veselības traucējumus vai iestājusies cietušā nāve, izmeklēšanu veiks **VDI izveidota komisija**. Līdz komisijas izveidošanai darba devējam ir nekavējoties jāziņo policijai un Valsts darba inspekcijai (sīkāku informāciju par ziņošanas kārtību un tālrunu numuriem sk. šī materiāla beigās), kā arī jāpieprasa izziņas par veselības traucējumu smaguma pakāpi no ārstniecības iestādes.

ĀRVALSTĪS NOTIKUŠU NELAIMES GADĪJUMU IZMEKLĒŠANA

Latvijā reģistrēta uzņēmuma darbiniekam ciešot nelaimes gadījumā ārvalstīs, nelaimes gadījums darbā ir jāizmeklē atbilstoši konkrētās valsts normatīvo dokumentu prasībām. Ja šāda izmeklēšana ir notikusi, tad ārvalsts atbildīgās institūcijas izsniegto dokumentu pielīdzina aktam par nelaimes gadījumu darbā, ja:

- dokumentos ietvertā informācija nepārprotami apliecina, ka cietušais, par kuru tie izsniegti, ir cietis nelaimes gadījumā;
- ārvalstīs izsniegtajiem dokumentiem ir pievienots notariāli apliecināts tulkojums latviešu valodā;
- ir ievērota starptautiskajos līgumos un normatīvajos aktos par dokumentu īstuma apliecināšanu noteiktā kārtība.

Ja tāda dokumenta nav, tad šāda nelaimes gadījuma izmeklēšanu atkarībā no nelaimes gadījuma veida var veikt:

- Darba aizsardzības speciālists vai darba devēja norīkota persona (ja NG nav smags un darbības spēju zaudējums ir no 1 līdz 3 diennaktīm);
- Darba devēja izveidota izmeklēšanas komisija (ja NG nav smags, bet darbības spēju zaudējums ir ilgāks par 3 diennaktīm, vai notikušais NG ir ceļu satiksmes negadījums);
- VDI izveidota komisija (ja NG sekas ir smagi veselības traucējumi vai cietušā nāve).

Šādā gadījumā darba devējam jāpieprasa izziņa par veselības traucējumu smaguma pakāpi (ja tāda ārvalstīs nav izsniegta vai no tās nav gūstama pietiekama informācija). Līdzīgi, kā citu nelaimes gadījumu izmeklēšanas gadījumā, jāstāda akts par nelaimes gadījumu darbā.

DARBA DEVĒJA RĪCĪBA PĒC NELAIMES GADĪJUMA IZMEKLĒŠANAS UN AKTA REĢISTRĀCIJAS VDI

Pēc nelaimes gadījuma izmeklēšanas akta saņemšanas vai izmeklēšanas pabeigšanas, ja aktu nav nepieciešams reģistrēt, darba devējs:

- Iepazīstina ar nelaimes gadījuma izmeklēšanas rezultātiem cietušo vai viņa pārstāvi, kā arī izsniedz vienu akta eksemplāru;
- Veic atkārtotu darba vides riska novērtējumu attiecīgajās darba vietās, paredzot pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai (nosakot atbildīgos un termiņu šo pasākumu veikšanai);
- Reģistrē aktu par nelaimes gadījumu darbā speciālā žurnālā (saskaņā ar noteikumu 8. pielikumā minēto formu), nodrošinot akta un izmeklēšanas materiālu glabāšanu 45 gadus (pēc tam nododot arhīvā);
- 30 dienu laikā pēc tam, kad cietušais iesniedzis pārejošas darbnespējas lapu A, aizpilda un nosūta Valsts darba inspekcijai “Paziņojumu par darba devēja zaudējumiem sakarā ar nelaimes gadījumu darbā” (saskaņā ar noteikumu 7. pielikumā doto paraugu).

Atsevišķiem nelaimes gadījumu veidiem šīs vispārējās prasības var nedaudz atšķirties (sīkāk sk. pie konkrētā nelaimes gadījuma veida apraksta).

VAI VAR PĀRSŪDZĒT AKTU PAR NELAIMES GADĪJUMA IZMEKLĒŠANU DARBĀ?

Ja cietušais vai persona, kas pārstāv viņa intereses, darba devējs vai cita persona, kuras tiesības vai pienākumus skar sastādītais akts, nepiekrīt komisijas sastādītā akta saturam, tai ir tiesības mēneša laikā to apstrīdēt VDI direktoram.

VDI direktora lēmumu mēneša laikā pēc lēmuma spēkā stāšanās brīža var pārsūdzēt tiesā.

KONKRĒTU VEIDU NELAIMES GADĪJUMU IZMEKLĒŠANA

NELAIMES GADĪJUMS DARBĀ AR INFICĒŠANĀS RISKU, BEZ TŪLĪTĒJAS DARBESPĒJAS

Situācija, kurā cietušo sakodis iespējami inficēts dzīvnieks vai insekts, bet tūlītēja darbnespēja nav iestājusies.

Piemērs: Mežsargam iekodusi ērce, kas noņemta rajona slimnīcas uzņemšanas nodaļā. Pēc brūces apstrādes cietušais atlaists mājās, tūlītēja darbnespēja nav iestājusies.

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Vispārējā kārtībā. Ja iespējams, jāapraksta nelaimes gadījuma vieta atbilstoši noteikumum 16. punkta prasībām, tomēr šī prasība nav obligāta
Izziņa no ārstniecības iestādes	Nav nepieciešama
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	Darba aizsardzības speciālists vai darba devēja norikota persona, ja nepieciešams, pieaicinot lieciniekus. Ja cietušais veicis darbu pie cita darba devēja, kā liecinieku pieaicina attiecīgā darba devēja pārstāvi. Aktu paraksta tā persona, kura izmeklē NG, kā arī liecinieki (ja tādi ir)
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Divos (2) eksemplāros. 1. eksemplāram, ja nepieciešams, pievieno NG raksturojošus dokumentus
Kā aizpilda aktu par NG?	Ievaddajā atzīmē "Inficēšanās risks". 6. punktā apraksta notikušā apstākļus. 7. punktā norāda, ka tūlītēja darbnespēja nav iestājusies
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē TIKAI Darba devējs "Nelaimes gadījumu darbā uzskaites žurnālā", 4. ailē (Reģistrācijas numurs VDI) norādot, ka akts VDI nav reģistrēts, 9. ailē (Nelaimes gadījuma sekas) norādot, ka pastāv inficēšanās risks bez darbspēju zuduma. Glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušajam vai tā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušo un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs izvērtē, vai nepieciešams atkārtots riska novērtējums; ja nepieciešams – veic to paredz pasākumus NG cēloņu novēršanai
Kā rīkojas, ja pēc NG iestājas darbnespēja?	Atkārtota izmeklēšana nav nepieciešama. NG izmeklēšanas aktu iesniedz ārstu komisijai arodslimības apstiprināšanai

NELAIMES GADĪJUMS AR DARBSPĒJU ZAUDĒJUMU NO 1 LĪDZ 3 DIENĀM

Situācija, kurā cietušā veselībai nodarītais kaitējums nav liels, t. i., nelaimes gadījums bijis viegls.

Piemērs: Pavārs, gatavojot ēdienu, viegli iegriezis rokā. Pēc pirmās palīdzības sniegšanas ārstniecības iestādes traumpunktā cietušais nav ievietots slimnīcā, bet atlaists mājās un pēc vienas dienas atgriezies darbā.

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Vispārējā kārtībā. Ja iespējams, jāapraksta nelaimes gadījuma vieta atbilstoši noteikumu 16. punkta prasībām, tomēr šī prasība nav obligāta
Izziņa no ārstniecības iestādes	Nav nepieciešama
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	Darba aizsardzības speciālists vai darba devēja norīkota persona, ja nepieciešams, pieaicinot lieciniekus. Ja cietušais veicis darbu pie cita darba devēja, kā liecinieku pieaicina attiecīgā darba devēja pārstāvi. Aktu paraksta tā persona, kura izmeklē NG, kā arī liecinieki
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Divos (2) eksemplāros. 1. eksemplāram, ja nepieciešams, pievieno NG raksturojošus dokumentus
Kā aizpilda NG aktu?	Ievaddaļā atzīmē "Veselības traucējumi nav smagi". 6. punktā apraksta notikušā apstākļus. 7. punktā norāda, ka tūlītēja darbnespēja ilgst no 1 līdz 3 diennaktīm
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē TIKAI darba devējs "Nelaimes gadījumu darbā uzskaites žurnālā", 4. ailē (Reģistrācijas numurs VDI) norādot, ka akts VDI nav reģistrēts, 9. ailē (Nelaimes gadījuma sekas) norādot, ka darbspēju zaudējums nepārsniedz 3 dienas. Glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušajam vai tā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušo un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs izvērtē, vai nepieciešams atkārtots riska novērtējums; ja nepieciešams – veic to un paredz pasākumus NG cēloņu novēršanai

CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMS AR VIEGLIEM VAI SMAGIEM VESELĪBAS TRAUCĒJUMIEM

Situācija, kurā cietušais ar darba devēja rakstisku rīkojumu vai darba devēja uzdevumā darba vajadzībām izmantojis personisko transporta līdzekli un pārvietojies starp uzņēmuma struktūrvienībām vai objektiem, kā arī gadījumos, ja atradies darba devēja valdījumā esošā transporta līdzeklī tiešā ceļā uz darbu vai no darba vai atradies tajā maiņu starplaikā.

Piemērs: Namu apsaimniekošanas uzņēmuma apkures sistēmu speciālists cietis ceļu satiksmes negadījumā, dodoties apsekot citā pilsētā esošu namu, kuru apsaimnieko uzņēmums, kurā viņš strādā.

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Vispārējā kārtībā. Ja iespējams, jāapraksta nelaimes gadījuma vieta atbilstoši noteikumu 16. punkta prasībām, tomēr šī prasība nav obligāta
Izziņa no ārstniecības iestādes	Vispārējā kārtībā – Darba devējs pieprasa no ārstniecības iestādes
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	Darba devēja izveidota izmeklēšanas komisija atbilstoši vispārējām prasībām
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Četros (4) eksemplāros. 1. eksemplāram pievieno NG raksturojošus dokumentus
Kā aizpilda NG aktu?	6. punktā apraksta notikušā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, minot vietu, kur tas noticis, aprakstot tā apstākļus, kā arī norādot traumējošo faktoru (ar vārdiem, atbilstoši noteikumu 5. pielikumam)
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē vispārējā kārtībā VDI. Pēc reģistrācijas VDI Darba devējs reģistrē “Nelaimes gadījumu darbā uzskaites žurnālā”, glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušajam vai tā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušo un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs atkārtoti novērtē riskus attiecīgajā darba vietā un darba aizsardzības pasākumu plānā vai atsevišķā dokumentā paredz pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai, norādot atbildīgos par šiem pasākumiem un termiņus pasākumu veikšanai. Ja NG ir bijis ar smagiem veselības traucējumiem, 30 dienu laikā pēc izmeklēšanas materiālu saņemšanas informē VDI par veicamajiem pasākumiem

CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMS AR CIETUŠĀ NĀVI

Situācija, kurā cietušais gājis bojā, ar darba devēja rakstisku rīkojumu vai darba devēja uzdevumā darba vajadzībām izmantojot personisko transporta līdzekli un pārvietojoties starp uzņēmuma struktūrvienībām vai objektiem, kā arī situācijas, kurās cietušais gājis bojā ceļu satiksmes negadījumā, atrodoties darba devēja valdījumā esošā transporta līdzekli tiešā ceļā uz darbu vai no darba vai atradies tajā maiņu starplaiķā.

Piemērs: Elektriķis gājis bojā ceļu satiksmes negadījumā, dodoties likvidēt bojājumus elektrosadales līnijā.

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Vispārējā kārtībā. Ja iespējams, jāapraksta nelaimes gadījuma vieta atbilstoši noteikumu 16. punkta prasībām, tomēr šī prasība nav obligāta
Izziņa no ārstniecības iestādes	Izmeklēšanas komisija pieprasa cietušā nāvi apliecinājošu dokumenta (miršanas apliecības) kopijas
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	Darba devēja izveidota izmeklēšanas komisija atbilstoši vispārējām prasībām
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Četros (4) eksemplāros. 1. eksemplāram pievieno NG raksturojošus dokumentus
Kā aizpilda NG aktu?	6. punktā apraksta notikušā ceļu satiksmes negadījuma apstākļus, minot vietu, kur tas noticis, aprakstot tā apstākļus, kā arī norādot traumējošo faktoru (ar vārdiem, atbilstoši noteikumu 5. pielikumam)
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē vispārējā kārtībā VDI. Pēc reģistrācijas VDI darba devējs reģistrē "Nelaimes gadījumu darbā uzskaites žurnālā", glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušā pārstāvi un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs atkārtoti novērtē riskus attiecīgajā darba vietā un darba aizsardzības pasākumu plānā vai atsevišķā dokumentā paredz pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai, norādot atbildīgos par šiem pasākumiem un termiņus pasākumu veikšanai. Darba devējs 30 dienu laikā pēc izmeklēšanas materiālu saņemšanas informē VDI par veicamajiem pasākumiem

NELAIMES GADĪJUMS AR PROFESIONĀLU SPORTISTU, KURA SEKAS IR VIEGLI VESELĪBAS TRAUCĒJUMI

Situācija, kurā, gūstot vieglus veselības traucējumus, cietis profesionāls sportists (ar to saprotot to, ka sportists tiek nodarbināts pie darba devēja un par to saņem atalgojumu) sporta spēles, sacensību vai treniņu laikā, ja nelaimes gadījums ir tieši saistīts ar profesionālo darbību un nav novēršams ar preventīviem pasākumiem.

Piemērs: Basketbolists spēles laikā izmežģījis potīti, pēc nogādāšanas ārstniecības iestādē sniegta pirmā palīdzība, nosakot, ka ārstēšanās turpināma pie ārstējošā ārsta. Nelaimes gadījuma rezultātā iestājusies pārejoša darbnespēja (t. i., sportists nevar turpināt savu profesionālo darbību).

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Vispārējā kārtībā. Ja iespējams, jāapraksta nelaimes gadījuma vieta, ciktāl tas iespējams, atbilstoši noteikumu 16.punkta prasībām, tomēr šī prasība nav obligāta
Izziņa no ārstniecības iestādes	Vispārējā kārtībā – darba devējs pieprasa no ārstniecības iestādes
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	Darba aizsardzības speciālists vai darba devēja norīkota persona, ja nepieciešams, pieaicinot lieciniekus. Aktu paraksta tā persona, kura izmeklē NG, kā arī liecinieki
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Četros (4) eksemplāros. 1. eksemplāram pievieno NG raksturojošus dokumentus
Kā aizpilda NG aktu?	6. punktā norāda, ka noticis NG ar profesionālu sportistu, minot, vai NG noticis sporta spēles, sacensību vai treniņu laikā, apraksta notikušā apstākļus, kā arī norāda traumējošo faktoru (ar vārdiem, atbilstoši noteikumu 5. pielikumam). 7. punktā norāda, ka NG iestāšanās risks ir tieši saistīts ar sportista profesionālo darbību un nav novēršams ar preventīviem pasākumiem (ja konkrētajā gadījumā ir šādi apstākļi). Ja izmeklē DAS, nav jāpievieno rīkojums par izmeklēšanas komisijas izveidošanu
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē vispārējā kārtībā VDI. Pēc reģistrācijas VDI darba devējs reģistrē “Nelaimes gadījumu darbā uzskaites žurnālā”, glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušajam vai tā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušo un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs izvērtē, vai nepieciešams atkārtots riska novērtējums; ja nepieciešams – veic to un paredz pasākumus NG cēloņu novēršanai

NELAIMES GADĪJUMS AR PROFESIONĀLU SPORTISTU, KURA SEKAS IR SMAGI VESELĪBAS TRAUCĒJUMI

Situācija, kurā, gūstot smagus veselības traucējumus, cietis profesionāls sportists (ar to saprotot to, ka sportists tiek nodarbināts pie darba devēja un par to saņem atalgojumu) sporta spēles, sacensību vai treniņu laikā, ja nelaimes gadījums ir tieši saistīts ar profesionālo darbību un nav novēršams ar preventīviem pasākumiem.

Piemērs: Basketbolists spēles laikā laužis augšstilbu, pēc nogādāšanas ārstniecības iestādē sniegta pirmā palīdzība un cietušais ievietots slimnīcā tālākai ārstēšanai. Nelaimes gadījuma rezultātā iestājusies pārejoša darbnespēja (t. i., sportists nevar turpināt savu profesionālo darbību).

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Vispārējā kārtībā. Ja iespējams, jāapraksta nelaimes gadījuma vieta atbilstoši noteikumu 16. punkta prasībām, tomēr šī prasība nav obligāta
Izziņa no ārstniecības iestādes	Vispārējā kārtībā – darba devējs pieprasa no ārstniecības iestādes
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	Darba devēja izveidota izmeklēšanas komisija atbilstoši vispārējām prasībām
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Četros (4) eksemplāros. 1. eksemplāram pievieno NG raksturojošus dokumentus
Kā aizpilda NG aktu?	6. punktā norāda, ka noticis NG ar profesionālu sportistu, minot, vai NG noticis sporta spēles, sacensību vai treniņu laikā, apraksta notikušā apstākļus, kā arī norāda traumējošo faktoru (ar vārdiem, atbilstoši noteikumu 5. pielikumam). 7. punktā norāda, ka NG iestāšanās risks ir tieši saistīts ar sportista profesionālo darbību un nav novēršams ar preventīviem pasākumiem (ja konkrētajā gadījumā ir šādi apstākļi)
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē vispārējā kārtībā VDI. Pēc reģistrācijas VDI darba devējs reģistrē “Nelaimes gadījumu darbā uzskaites žurnālā”, glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušajam vai tā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušo un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs izvērtē, vai nepieciešams atkārtots riska novērtējums; ja nepieciešams – veic to un paredz pasākumus NG cēloņu novēršanai

NELAIMES GADĪJUMS AR PROFESIONĀLU SPORTISTU, KURA SEKAS IR CIETUŠĀ NĀVE

Situācija, kurā bojā gājis profesionāls sportists (ar to saprotot to, ka sportists tiek nodarbināts pie darba devēja un par to saņem atalgojumu) sporta spēles, sacensību vai treniņu laikā, ja nelaimes gadījums ir tieši saistīts ar profesionālo darbību un nav novēršams ar preventīviem pasākumiem.

Piemērs: Futbolists sacensību laikā cietis nelaimes gadījumā, gūstot galvas traumu, kuras rezultātā iestājusies cietušā nāve.

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Līdz nelaimes gadījuma izmeklēšanas sākumam notikuma vieta jā saglabā neskarta, ja tas neapdraud cilvēku dzīvību, veselību vai vidi, neizraisa avāriju vai ugunsgrēku, arī tad, ja tas traucē darba procesu. Par notikušo telefoniski, rakstiski vai elektroniski ziņo policijai un VDI, norādot nelaimes gadījumā cietušā vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietu un amatu vai profesiju, darba devēju, kura nodarbinātais cietis nelaimes gadījumā, adresi, kur nelaimes gadījums noticis, un laiku, kad nelaimes gadījums noticis, sniedzot īsu notikušā aprakstu, kā arī norādot kontaktpersonu un kontakttālruni
Izziņa no ārstniecības iestādes	VDI pieprasa patoloģiskās izmeklēšanas aktu, tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinuma izrakstu vai Dzimtsarakstu nodaļas izziņu par personas nāves cēloni
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	VDI izveidota komisija
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Četros (4) eksemplāros. 1. eksemplāram pievieno NG raksturojošus dokumentus un citu papildu informāciju
Kā aizpilda NG aktu?	Atbilstoši vispārējām prasībām
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē vispārējā kārtībā VDI. Pēc reģistrācijas VDI darba devējs reģistrē "Nelaimes gadījumu darbā uzskaites žurnālā", glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušajam vai tā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušā pārstāvi un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs atkārtoti novērtē riskus attiecīgajā darba vietā un darba aizsardzības pasākumu plānā vai atsevišķā dokumentā paredz pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai, norādot atbildīgos par šiem pasākumiem un termiņus pasākumu veikšanai. Darba devējs 30 dienu laikā pēc izmeklēšanas materiālu saņemšanas informē VDI par veicamajiem pasākumiem

NELAIMES GADĪJUMS AR DARBSPĒJU ZAUDĒJUMU VAIRĀK PAR 3 DIENĀM UN VIEGLIEM VESELĪBAS TRAUCĒJUMIEM

Situācija, kurā nodarbinātais ir cietis nelaimes gadījumā darba vietā un iegūtie veselības traucējumi nav smagi (t. i., izziņā no ārstniecības iestādes ir norādīts, ka iegūtie veselības traucējumi nav smagi), tomēr darbaspējas zudums ir ilgāks par 3 dienām.

Piemērs: Sētnieks, veicot teritorijas uzkopšanu, paslidēja uz noledojušām kāpnēm un krita, salaužot vienu no rokas apakšdelma kauliem. Pēc nogādāšanas ārstniecības iestādē sniegta pirmā palīdzība, nosakot, ka ārstēšanās turpināma pie ārstējošā ārsta. Nelaimes gadījuma rezultātā iestājusies pārejoša darbnespēja uz 4 nedēļām.

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Jāapraksta nelaimes gadījuma vieta atbilstoši noteikumu 16. punkta prasībām
Izziņa no ārstniecības iestādes	Vispārējā kārtībā – darba devējs pieprasa no ārstniecības iestādes
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	Darba devēja izveidota izmeklēšanas komisija atbilstoši vispārējām prasībām
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Četros (4) eksemplāros. 1. eksemplāram pievieno NG raksturojošus dokumentus
Kā aizpilda NG aktu?	Atbilstoši vispārējām prasībām
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē vispārējā kārtībā VDI. Pēc reģistrācijas VDI darba devējs reģistrē “Nelaiemes gadījumu darbā uzskaites žurnālā”, glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušajam vai tā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušo un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs atkārtoti novērtē riskus attiecīgajā darba vietā un darba aizsardzības pasākumu plānā vai atsevišķā dokumentā paredz pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai, norādot atbildīgos par šiem pasākumiem un termiņus pasākumu veikšanai

NELAIMES GADĪJUMS AR DARBSPĒJU ZAUDĒJUMU VAIRĀK PAR 3 DIENĀM UN SMAGIEM VESELĪBAS TRAUCĒJUMIEM

Situācija, kurā cietušais ir cietis nelaimes gadījumā darba vietā un iegūtie veselības traucējumi ir smagi (t. i., izziņā no ārstniecības iestādes ir norādīts, ka iegūtie veselības traucējumi ir smagi), un darbspējas zudums ir ilgāks par 3 dienām.

Piemērs: Autoatslēdznieks, veicot smagās automašīnas remontu, kļūpot iekrita remonta bedrē, salaužot augšstilbu. Pēc nogādāšanas ārstniecības iestādē sniegta pirmā palīdzība, cietušais ievietots ārstniecības iestādē tālākai ārstēšanai. Nelaimes gadījuma rezultātā iestājusies pārejoša darbnespēja uz 6 nedēļām.

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Līdz nelaimes gadījuma izmeklēšanas sākumam notikuma vieta jāsiglabā neskarta, ja tas neapdraud cilvēku dzīvību, veselību vai vidi, neizraisa avāriju vai ugunsgrēku, arī tad, ja tas traucē darba procesu. Par notikušo telefoniski, rakstiski vai elektroniski ziņo policijai un VDI, norādot nelaimes gadījumā cietušā vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietu un amatu vai profesiju, darba devēju, kura nodarbinātais cietis nelaimes gadījumā, adresi, kur nelaimes gadījums noticis, un laiku, kad nelaimes gadījums noticis, sniedzot īsu notikušā aprakstu, kā arī norādot kontaktpersonu un kontaktālruni
Izziņa no ārstniecības iestādes	Vispārējā kārtībā – darba devējs pieprasa no ārstniecības iestādes
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	VDI izveidota komisija
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Četros (4) eksemplāros. 1. eksemplāram pievieno NG raksturojošus dokumentus un citu papildu informāciju
Kā aizpilda NG aktu?	Atbilstoši vispārējām prasībām
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē vispārējā kārtībā VDI. Pēc reģistrācijas VDI darba devējs reģistrē “Nelaimes gadījumu darbā uzskaites žurnālā”, glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušajam vai tā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušo un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs atkārtoti novērtē riskus attiecīgajā darba vietā un darba aizsardzības pasākumu plānā vai atsevišķā dokumentā paredz pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai, norādot atbildīgos par šiem pasākumiem un termiņus pasākumu veikšanai. Darba devējs 30 dienu laikā pēc izmeklēšanas materiālu saņemšanas informē VDI par veicamajiem pasākumiem

NELAIMES GADĪJUMS AR CIETUŠĀ NĀVI

Situācija, kurā nodarbinātais ir cietis nelaimes gadījumā darba vietā un iegūtās traumas ir bijušas par iemeslu cietušā nāvei.

Piemērs: Apdares darbu meistars, veicot āršienas apmešanas darbus, krita no sastatnēm no apmēram 7 m augstuma un gūto traumu dēļ mira nelaimes gadījuma vietā.

Rīcības kārtība	Rīcības raksturojums
Rīcība pēc nelaimes gadījuma	Līdz nelaimes gadījuma izmeklēšanas sākumam notikuma vieta jāsauglabā neskarta, ja tas neapdraud cilvēku dzīvību, veselību vai vidi, neizraisa avāriju vai ugunsgrēku, arī tad, ja tas traucē darba procesu. Par notikušo telefoniski, rakstiski vai elektroniski ziņo policijai un VDI, norādot nelaimes gadījumā cietušā vārdu, uzvārdu, personas kodu, dzīvesvietu un amatu vai profesiju, darba devēju, kura nodarbinātais cietis nelaimes gadījumā, adresi, kur nelaimes gadījums noticis, un laiku, kad nelaimes gadījums noticis, sniedzot īsu notikušā aprakstu, kā arī norādot kontaktpersonu un kontaktātlruni
Izziņa no ārstniecības iestādes	VDI pieprasa patoloģianatomiskās izmeklēšanas aktu, tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinuma izrakstu vai Dzimtsarakstu nodaļas izziņu par personas nāves cēloni
Kas izmeklē un paraksta NG izmeklēšanas aktu?	Valsts darba inspekcijas izveidota komisija
Cik eksemplāros sastāda NG izmeklēšanas aktu?	Četros (4) eksemplāros. 1. eksemplāram pievieno NG raksturojošus dokumentus un citu papildu informāciju
Kā aizpilda NG aktu?	Atbilstoši vispārējām prasībām
Kur un kā reģistrē NG aktu?	Reģistrē vispārējā kārtībā VDI. Pēc reģistrācijas VDI darba devējs reģistrē "Nelaimes gadījumu darbā uzskaites žurnālā", glabā atbilstoši vispārējām prasībām 45 gadus, pēc tam arhivē
Kam izsniedz NG akta eksemplārus?	1. eksemplāru ar izmeklēšanas materiāliem – darba devējam. 2. eksemplāru – cietušajam vai tā pārstāvim
Ko iepazīstina ar NG aktu?	Cietušā pārstāvi un uzticības personas
Darba devēja rīcība pēc NG izmeklēšanas un reģistrācijas	Darba devējs atkārtoti novērtē riskus attiecīgajā darba vietā un darba aizsardzības pasākumu plānā vai atsevišķā dokumentā paredz pasākumus nelaimes gadījuma cēloņu novēršanai, norādot atbildīgos par šiem pasākumiem un termiņus pasākumu veikšanai. Darba devējs 30 dienu laikā pēc izmeklēšanas materiālu saņemšanas informē VDI par veicamajiem pasākumiem

KUR UN KAM ZIŅOT PAR NOTIKUŠO NELAIMES GADĪJUMU DARBĀ?

Gadījumos, kad noticis nelaimes gadījums un cietušajam radušies smagi vai, iespējams, smagi veselības traucējumi vai iestājusies cietušā nāve, **darba devējam nekavējoties jāziņo** policijai un Valsts darba inspekcijai, vienlaicīgi veicot citas nepieciešamās darbības (organizējot pirmās palīdzības sniegšanu, fiksējot notikuma vietu, pieprasot izziņu no ārstniecības iestādes u. c.).

Policijai: jāzvana atbilstošajam reģionālajam policijas iecirknim vai pa vienoto ārkārtas izsaukumu tālruni **112**, informējot operatoru par problēmu (šajā gadījumā operators pāradresēs zvanu atbilstošajam policijas iecirknim).

Valsts darba inspekcijai:

Darba laikā (no plkst. 8.30 līdz 17.00) informācija par notikušo nelaimes gadījumu darbā jāsniedz:

Rīgas RVDI

- tālrunis: 67021763, 26178539, 67021717, 28379801 vai 67021710
- fakss: 67021740, e-pasts: inese.usacka@vdi.gov.lv

Zemgales VDI

- tālrunis: 29472823, e-pasts: valdis.dums@vdi.gov.lv

Vidzemes RVDI

- tālrunis: 27891451, e-pasts: peteris.rava@vdi.gov.lv

Kurzemes RVDI

- Liepāja, tālrunis: 63427443, 27891456
- Ventspils, tālrunis: 63627738, 26597374
- Kuldīga, tālrunis: 27891453
- Saldus, tālrunis: 25484734, e-pasts: aija.brunovska@vdi.gov.lv

Latgales RVDI

- tālrunis: 26596493, 26599470, e-pasts: janis.butans@vdi.gov.lv

Ārpus VDI darba laikā, brīvdienās un svētku dienās:

- tālrunis: 67021797 (automātiskais atbildētājs)

Atgādinām, ka par nelaimes gadījumiem darbā ir sniedzama noteiktas formas informācija:

1.	Cietušā vārds, uzvārds, personas kods	
2.	Iespējamā nelaimes gadījuma smaguma pakāpe (pēc darba devēja domām)*	
3.	Cietušā dzīvesvieta	
4.	Cietušā amats vai profesija	
5.	Darba devējs, kura nodarbinātais cietis nelaimes gadījumā	
6.	Adrese, kur nelaimes gadījums noticis	
7.	Datums un laiks, kad nelaimes gadījums noticis	
8.	Īss notikušā apraksts	
9.	Kontaktpersona un kontakttālrunis	

* Saskaņā ar noteikumu prasībām, darba devējam ir nekavējoties jāziņo par nelaimes gadījumiem darbā, ja radušies smagi vai, iespējams, smagi veselības traucējumi vai iestājusies cietušā nāve. Ziņošanas brīdī darba devējam, iespējams, nebūs pilnas informācijas par nelaimes gadījuma sekām, tāpēc lūdzam norādīt iespējamo veselības traucējumu smagumu pakāpi. Ja izrādīsies, ka tie ir smagi, NG izmeklēšanu veiks VDI.

1. pielikums

Akts par nelaimes gadījumu darbā PARAUGS – VIEGLS NELAIMES GADĪJUMS

1. pielikums

Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumiem Nr. 950

Akts Nr. _____ par nelaimes gadījumu darbā

☐	cietušais gājis bojā
☐	veselības traucējumi ir smagi
☒	veselības traucējumi nav smagi
☐	inficēšanās risks

1. Nelaimes gadījums noticis

2010. gada 06. maijā plkst. 23.00,

8 stundas pēc darba laika sākuma, Rīgā, Raudas ielas mājā Nr. 38

(adrese, kur noticis nelaimes gadījums)

2. Cietušā Gundars Kalniņš, PK 270876-11007,

(vārds, uzvārds, personas kods)

kurš dzīvo Valdeķu 54/5-63, Rīgā, LV-1058

(adrese)

amats, kuru pildot noticis nelaimes gadījums, – preses piegādātājs (profesijas kods 4414203) un darba stāžs šajā amatā: 8 gadi.

3. Darba devējs, pie kura (kura teritorijā) noticis nelaimes gadījums

SIA “Pasta piegādes pakalpojumi”

(juridiskai personai – nosaukums, fiziskai personai – vārds, uzvārds)

Reģistrācijas numurs vai personas kods: **40003757493**

(juridiskai personai – reģistrācijas numurs, fiziskai personai – personas kods)

4. Darba devējs, kura nodarbinātais cietis nelaimes gadījumā

SIA “Pasta piegādes pakalpojumi”

(juridiskai personai – nosaukums, fiziskai personai – vārds, uzvārds)

Reģistrācijas numurs vai personas kods: **40003757493**

(juridiskai personai – reģistrācijas numurs, fiziskai personai – personas kods)

Faktiskā adrese: **Indriķa iela 15, Rīga, LV-1004**

Pie darba devēja nodarbināto skaits: **168**

5. Apmācība par darbu, kuru pildot noticis nelaimes gadījums

☒	ir veikta
☐	nav veikta

6. Nelaimes gadījuma apstākļu apraksts, traumējošie faktori, nelaimes gadījuma cēloņi:

Pēc cietušā Gundara Kalniņa paskaidrojumiem un notikuma vietas apraksta, nelaimes gadījums noticis uz slidenas ietves, ejot pa ceļa braucamo daļu no Raudas un Mežotnes ielu krustojuma, pie Raudas ielas

mājas Nr. 38, veicot preses piegādi abonentiem piegādes iecirknī 2145. Šajā ceļa posmā gājēju ceļa nav un ir jāizmanto ielas braucamā daļa. Dodot ceļu pretim braucošajai automašīnai, darbinieks paslidēja uz ledus un krītot salauza kreisās rokas apakšdelmu, gūstot slēgtu lūzumu. Darbiniekam ir izsniegts lukturītis, ir nodrošināti 2 atstarotāji un atbilstoši apavi.

Traumējošais faktors – sasitums, kas gūts pakrītot (vertikālā kustībā). Nelaiemes gadījuma cēlonis ir cietušā G. Kalniņa nedroša rīcība un nenotīrīta ielas braucamā daļa.

7. Papildu ziņas: Pārskatīti darba aizsardzības jomā nav konstatēti. Alkohola saturs asinīs G. Kalniņam nav konstatēts; par narkotisko un psihotropo vielu ietekmi ziņu nav. Darba vides riska novērtējums veikts 2010. gada janvārī. Obligātā veselības pārbaude izieta 2010. gada 12. martā.

No 2010. gada 15. marta līdz 2010. gada 22. martam nelaiemes gadījumu izmeklēšanas komisija saskaņā ar 2010. gada 15. marta rīkojumu Nr. AC2.1/06 un atzina, ka nelaiemes gadījums

X	ir darba vides faktoru iedarbības rezultāts
	nav darba vides faktoru iedarbības rezultāts

Akts sastādīts 2010. gada 22. martā 4 eksemplāros.

Komisijas priekšsēdētājs	Vecākā darba aizsardzības speciāliste (amats)	Liene Bērziņa (vārds, uzvārds)	(paraksts)
Komisijas locekļi:	Personāla speciāliste (amats)	Jana Putniņa (vārds, uzvārds)	(paraksts)
	preses piegādes vadītāja (amats)	Ilona Jankovska (vārds, uzvārds)	(paraksts)

Tālrunis: 2634532

Pievienoto izmeklēšanas materiālu saraksts (atzīmēt vajadzīgo):

X	rikojums par komisijas izveidošanu
X	izziņa par veselības traucējumu smaguma pakāpi
X	<u>nelaiemes gadījumā cietušā, liecinieku un atbildīgo amatpersonu paskaidrojums (pasvītrot atbilstoši)</u>
	dokuments, kas raksturo notikuma vietu (minēt, kāds)
X	citi dokumenti, kas raksturo nelaiemes gadījumu (minēt, kādi): <ul style="list-style-type: none"> ● Darba līgums Nr. ACD 8.4.1/167 ● Pastnieka apkalpojamo ielas posmu saraksts ● Darba vides risku novērtēšanas tabula no 14.01.2010.

Aizpilda Valsts darba inspekcijas amatpersona

Akts 20__ . gada __ . _____ ar Nr. _____ reģistrēts Rīgas reģionālajā Valsts darba inspekcijā K. Valdemāra ielā 38, k-1, Rīga LV-1010
(Valsts darba inspekcijas / reģionālās Valsts darba inspekcijas adrese, kurā akts reģistrēts)

Piezīme. Šo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā Valsts darba inspekcijas direktoram (Rīgā, K. Valdemāra ielā 38, LV-1010).

1. pielikums

Akts par nelaimes gadījuma darbā

PARAUGS – NELAIMES GADĪJUMS AR INFIČĒŠANĀS RISKU

1. pielikums

Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumiem Nr. 950

Akts Nr. _____ par nelaimes gadījumu darbā

☐	cietušais gājis bojā
☐	veselības traucējumi ir smagi
☐	veselības traucējumi nav smagi
☒	infičēšanās risks

1. Nelaimes gadījums noticis

2010. gada 4. maijā plkst. 12.30,

4 stundas pēc darba laika sākuma, Olaines pagasta "Rumcānu" māju tuvumā

(adrese, kur noticis nelaimes gadījums)

2. Cietušā Ilmārs Puškāns, PK 220148-11007, kurš dzīvo Zolitūdes ielā 21-48, Rīgā, LV-1058

(vārds, uzvārds, personas kods)

(adrese)

amats, kuru pildot noticis nelaimes gadījums, – **elektromontieris (profesijas kods 7241 02)** un darba stāžs šajā amatā: 5 gadi.

3. Darba devējs, pie kura (kura teritorijā) noticis nelaimes gadījums

SIA "Kabelis"

(juridiskai personai – nosaukums, fiziskai personai – vārds, uzvārds)

Reģistrācijas numurs vai personas kods: **40005755491**

(juridiskai personai – reģistrācijas numurs, fiziskai personai – personas kods)

4. Darba devējs, kura nodarbinātais cietis nelaimes gadījumā

SIA "Kabelis"

(juridiskai personai – nosaukums, fiziskai personai – vārds, uzvārds)

Reģistrācijas numurs vai personas kods: **40005755491**

(juridiskai personai – reģistrācijas numurs, fiziskai personai – personas kods)

Faktiskā adrese: **Vienības gatve 15, Rīga, LV-1004**

Pie darba devēja nodarbināto skaits: **18**

5. Apmācība par darbu, kuru pildot noticis nelaimes gadījums

☒	ir veikta
☐	nav veikta

6. Nelaiemes gadījuma apstākļu apraksts, traumējošie faktori, nelaiemes gadījuma cēloņi:

Pēc cietušā Ilmāra Puškāna paskaidrojuma, nelaiemes gadījums noticis, veicot darbus pie kabeļu līnijas ieguldīšanas Olaines pagasta "Rumcānu" māju tuvumā, kur teritorijā atrodas biezi krūmāji. Pusdienas pārtraukuma laikā Ilmārs Puškāns sataustījies kakla rajonā piesūkušos ērci. Cietušais vērsies pēc palīdzības Olaines poliklinikā, kur ērce sekmīgi noņemta. Cietušais atgriezies darba vietā.

Darbiniekam ir izsniegts atbilstošs darba apģērbs un darba apavi, veikta apmācība drošam darbam un rīcībai ārkārtas situācijās.

Traumējošais faktors – kukaiņa kodums, dzēliens.

Nelaiemes gadījuma cēlonis ir nejaušība.

7. Papildu ziņas: Tūlītēja darbnespēja nav iestājusies

No 2010. gada 4. jūnija līdz 2010. gada 14. jūnijam nelaiemes gadījumu izmeklēja darba aizsardzības vecākais speciālists saskaņā ar ____ gada ____ rīkojumu Nr. _____ un atzina, ka nelaiemes gadījums

☒	ir darba vides faktoru iedarbības rezultāts
☐	nav darba vides faktoru iedarbības rezultāts

Akts sastādīts 2010. gada 14. jūnijā 2 eksemplāros.

Komisijas priekšsēdētājs	Vecākais darba aizsardzības speciālists	Sergejs Krustiņš	
	(amats)	(vārds, uzvārds)	(paraksts)
Komisijas loceklis:	-	(vārds, uzvārds)	(paraksts)
	(amats)	(vārds, uzvārds)	(paraksts)
	-	(vārds, uzvārds)	(paraksts)
	(amats)	(vārds, uzvārds)	(paraksts)

Tālrunis: 29534531

Pievienoto izmeklēšanas materiālu saraksts (atzīmēt vajadzīgo):

☐	rīkojums par komisijas izveidošanu
☐	izziņa par veselības traucējumu smaguma pakāpi
☒	nelaiemes gadījumā cietušā, liecinieku un atbildīgo amatpersonu paskaidrojums (pasvītrot atbilstošo)
☐	dokuments, kas raksturo notikuma vietu (minēt, kāds)
☐	citi dokumenti, kas raksturo nelaiemes gadījumu (minēt, kādi): <ul style="list-style-type: none"> Izziņa no ārstniecības iestādes par piesūkušās ērces noņemšanu

Aizpilda Valsts darba inspekcijas amatpersona

Akts 20__ gada __. _____ ar Nr. _____ reģistrēts Rīgas reģionālajā Valsts darba inspekcijā K. Valdemāra ielā 38, k-1, Rīga LV-1010

(Valsts darba inspekcijas / reģionālās Valsts darba inspekcijas adrese, kurā akts reģistrēts)

Piezīme. Šo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā Valsts darba inspekcijas direktoram (Rīgā, K. Valdemāra ielā 38, LV-1010).

PAPILDU INFORMĀCIJA MEKLĒJAMA:

LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS DARBA DEPARTAMENTĀ

Skolas ielā 28, Rīgā, LV-1010
Tālrunis 67021526
www.lm.gov.lv

VALSTS DARBA INSPEKCIJĀ

K. Valdemāra ielā 38, k-1, Rīgā, LV-1010
Tālrunis 67186522, 67186523
www.vdi.gov.lv

LATVIJAS DARBA DEVĒJU KONFEDERĀCIJĀ

Vīlandes ielā 12-1, Rīgā, LV-1010
Tālrunis 67225162
www.lddk.lv

LATVIJAS BRĪVO ARODBIEDRĪBU SAVIENĪBĀ

Bruņinieku ielā 29/31, Rīgā, LV-1001
Tālrunis 67270351, 67035960
www.lbas.lv

RSU DARBA DROŠĪBAS UN VIDES VESELĪBAS INSTITŪTĀ

Dzirciema ielā 16, Rīgā, LV-1007
Tālrunis: 67409139
www.rsu.lv/ddvvi